

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра Гідротехнічного будівництва, водної інженерії та водних технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

Артюшенко В.В.

28 серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Моделювання інженерних та водних процесів

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень перший (бакалаврський)

(бакалавр, магістр)

спеціальність 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології»

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація (освітня програма) «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології»

(назва спеціалізації)

факультет водного господарства, будівництва та землеустрою

(назва факультету)

2019–2020 навчальний рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -3	Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво»	за вибором	
Змістових частин – 2	Спеціальність: <u>194"Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології</u>	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: -		3-й	3-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		5й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2 самостійної роботи студента - 2	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Лекції	
		18год.	6год.
		Практичні, лабораторні	
		26год.	6год.
		Самостійна робота	
		46год.	78год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
		Вид контролю	
		залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 44/46

для заочної форми навчання – 12/78

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: вивчення сучасної системи інженерно – математичної обробки інформації за допомогою системи MathCad.

Завдання: надання відомостей про сучасні системи комп'ютерних технологій на створення інтегрованих пакетів та їх використання, опанування нового рівня математичних систем програмування, зокрема MathCad.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: основні характеристики та можливості сучасних інтегрованих систем; алгоритм роботи з обробкою експериментальних даних; параметри математичних моделей і прогнозу стану в різних ситуаціях ГТС; методи та алгоритм створення прогнозних моделей; основні статистичні критерії для самостійного визначення достовірності і об'єктивності моделей; методи математичного аналізу і моделювання, теоретичного і експериментального дослідження.

вміти: використовувати математичні моделі у дослідженні і керуванні у галузі гідротехнічного будівництва, водної інженерії та водогосподарських технологій;

застосовувати теоретичні знання для розробки баз даних; користуватись сучасними системами економіко – математичної обробки інформації; застосовувати лінійну та сплайнову інтерполяцію експериментальних даних, наближене інтегрування, рішення диференціальних рівнянь, модифікований метод Ейлера, побудову інтер-поляційного полінома методом найменших квадратів.

3. Програма навчальної дисципліни денна/заочна форма навчання

Змістова частина 1 Сучасні системи економіко-математичної обробки інформації.

Тема 1. Системи економіко-математичної обробки інформації

Тема 2. Рішення задач оптимізації в системі MathCad.

Тема 3. Поняття математичної моделі, її роль у дослідженні і керуванні.

Тема 4. Розробка математичних моделей в галузі

Змістова частина 2 Математичні методи розв’язання інженерних задач.

Тема 5. Розв’язування задач. Джерела і класифікація похибок.

Тема 6. Математична статистика і графічна обробка вибіркової сукупності.

Тема 7. Регресійні моделі в математично-статистичних дослідженнях експериментальних даних.

Тема 8. Рішення диференціальних рівнянь (Наближене інтегрування; Метод прямокутників; Метод трапецій; Метод Симпсона)

Тема 9. Кореляційний, дисперсійний, статистичний аналізи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових частин і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістова частина 1. Сучасні системи економіко-математичної обробки інформації												
Тема 1. Системи економіко-математичної обробки інформації	10	2		3		5	7					7
Тема 2. Рішення задач оптимізації в системі MathCad.	10	2		3		5	10	1		2		7
Тема 3. Поняття математичної моделі, її роль у дослідженні і керуванні	10	2		3		5	7	1				6
Тема 4. Розробка математичних моделей в галузі	10	2		3		5	12	1		1		10

Разом за змістовою частиною 1	40	8		12		20	36	3		3		30
Змістова частина 2. Математичні методи розв'язання інженерних задач												
Тема 5. Розв'язування задачі. Джерела і класифікація похибок	10	2		3		5	11	1				10
Тема 6. Математична статистика і графічна обробка вибіркової сукупності	10	2		3		5	11	1				10
Тема 7. Регресійні моделі в математично-статистичних дослідженнях експериментальних даних	11	2		3		6	11			1		10
Тема 8. Рішення диференційних рівнянь (Наближене інтегрування; Метод прямокутників; Метод трапецій; Метод Симпсона)	9	2		2		5	12	1		1		10
Тема 9. Кореляційний, дисперсійний, статистичний аналізи.	10	2		3		5	9			1		8
Разом за змістовою частиною 2	50	10		14		26	54	3		3		48
Усього годин	90	18		26		46	90	6		6		78

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д.ф.н./з.ф.н
1	Системи економіко-математичної обробки інформації.	2
2	Рішення задач оптимізації в системі MathCad.	2/1
3	Поняття математичної моделі, її роль у дослідженні і керуванні.	2/1
4	Розробка математичних моделей в галузі.	2/1
5	Розв'язування задачі. Джерела і класифікація похибок.	2/1
6	Математична статистика і графічна обробка вибіркової сукупності.	2/1
7	Регресійні моделі в математично-статистичних дослідженнях експериментальних даних.	2

8	Рішення диференційних рівнянь (Наближене інтегрування; Метод прямокутників; Метод трапецій; Метод Симпсона).	2/1
9	Кореляційний, дисперсійний, статистичний аналізи.	2
	Всього	18/6

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д.ф.н/з.ф.н
1	Розробка бази даних: побудова таблиць «Інтерполяція»	2/1
2	Розробка бази даних: побудова таблиць «Мінералізація»	2
3	Розробка бази даних: побудова таблиць «Фактори»	2
4	Лінійна та сплайнова інтрополяція	2/0,5
5	Формування бази даних «Інтрополяція»	2
6	Виконання кубічної інтрополяції фактору «Сума токсичних солей»	2
7	Обробка експериментальних даних в системі МATHCAD: Статистичний аналіз хімічного складу підгрунтової води	2/0,5
8	Кореляційний аналіз хімічного складу підгрунтової води	2/0,5
9	Модельовання. Побудова лінійних моделей	2/0,5
10	Формування із бази в таблицю «Фактори» (нерегульовані фактори)	2/1
11	Побудова лінійної моделі	2/1
12	Формування із бази в таблицю «Фактори» (середньо багаторічні фактори)	2/1
13	Виконання прогнозу та перевірка моделей	2
	Всього	26/6

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Програмування та розв'язання поширених інженерних задач	8/5
2	Чисельні методи	8/5
3	Алгебраїчні нелінійні рівняння	7/5
4	Рішення СЛАУ методом Гауса	8/5
5	Симплекс метод	7/4
6	Рішення СЛАУ методом матриць	8/5
7	Кореляційний аналіз	7/4
8	Дисперсійний аналіз	8/5
9	Спільна робота Mathcad і Excel	8/4
10	Модифікований метод Ейлера.	9/4
	Разом	78/46

8. Методи навчання

1. Словесні методи навчання.
2. Наочні методи навчання.
3. Практичні методи навчання.
4. Індуктивні та дедуктивні методи навчання.

9. Методи контролю

1. Поточний контроль – під час виконання лабораторних і контролю засвоєння змістових частин (тестування);

Зразок тестів для поточного контролю:

1	Назвіть методи наближеного інтегрування
	1. Метод прямокутників. 2. Метод трапецій. 3. Метод Симпсона. 4. Метод Ейлера.

Вірна відповідь:

- Оцінка за навчально-дослідне завдання;
- Підсумковий контроль – залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістова частина 1				Змістова частина 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100
11	11	12	11	11	11	11	11	11	

T1, T2 ... T9 – теми змістових частин.

Схеми оцінювання ДВНЗ «ХДАУ»

Національна диференційована шкала

Оцінка	Мін. рівень досягнень	Макс. рівень досягнень
Відмінно/Excellent	90	100
Добре /Good	74	89
Задовільно/Satisfactory	60	73
Незадовільно/Fail	0	59

Національна недиференційована шкала

Зараховано/Passed	60	100
Не зараховано/Fail	0	59

Шкала ECTS

A	90	100
B	82	89
C	74	81
D	64	73
E	60	63
Fx	35	59
F	1	34

Шкала ECTS недиференційована шкала

P	60	100
F	0	59

11. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій;
2. Методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни;

12. Рекомендована література

Базова

1. Баженов В.А., Венгерський П.С., Горлач В.М., Компютерні технології: К.: Каравела 2003. – 464с.
2. Алексеев В.Е. и др.. Вычислительная техника и программирование «Высшая школа» Москва – 396с.
3. Марк Додж, Крейг Стинсон «Эффективная работа с Microsoft Excel 2000, Санкт – Петербург, 2000 -1049с.
4. Дяконов В.П. «Mathcad 2000». Питер, 2000 – 586с.
5. Гурский Д.А. «Вычисления в Mathcad» Минск ООО «Новое знание» 2003 – 813с.
6. Браткевич В.В. «Информатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології» К., 2001.
7. Бидасюк Ю.М. Mathcad 11. «Диалектика», Москва – Санкт – Петербург – Киев, 2004 – 208с.
8. Полякова В.О. Програмування в системі Mathcad 2001. Херсон, 2004 – 50с.

Допоміжна

1. Керолайн М. Холидей «Секреты ПК» ІСЕ»Диалектика» «Информейшн Компютер Энтерпрайз» Киев 1996 – 413с.
2. Ю.Шафрин «Основы компьютерной технологии» Москва АВФ 1996 -549с.
3. Эдди Радбон «Windows для чайников ІСЕ «Диалектика» Киев 1995 – 293с.
4. Б.Курицкий «Поиск оптимальных решений средствами Excel 7.0» «ВНУ – Санкт – Петербург» 1997 – 384с.
5. В. Пасько, А. Колесников. «Самоучитель работы на ПК». Второе издание «Ирина» ВНУ. Киев 1999.

13. Інформаційні ресурси

1. Комп'ютерний клас - інтернет ХДАУ;
2. Електронна бібліотекаХДАУ;
3. Цент дистанційного навчання.
4. <http://www.Statsoft.ru/home/products/version6/snn.hrm>
5. <ttp://www.victoria.lviv.ua/html/oio/html/theme5.gtm>
6. <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/inb/2006-1/06knmznd.html>
7. <http://www.rozum.org.ua>

Робоча програма з дисципліни «Моделювання інженерних та водних процесів» для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньо - професійною програмою Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології, спеціальності 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології».

Розробники: Шапоринська Н.М., к.с.-г.н, доцент, зав. кафедри гідротехнічного будівництва, водної інженерії та водних технологій

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри Гідротехнічного будівництва, водної інженерії та водних технологій

Протокол від “ 27 ” серпня 2019 року № 1

Схвалено методичною комісією факультету водного господарства, будівництва, та землеустрою Протокол від “ 28 ” серпня 2019 року № 1

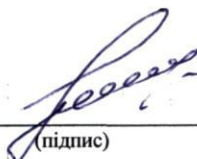
Схвалено на Вченій раді факультету водного господарства, будівництва, та землеустрою Протокол від “ 28 ” серпня 2019 року № 1

Затверджено на Вченій раді університету

Протокол від «29» серпня 2019 року №1

Завідувач кафедри

“ 27 ” серпня 2019 року

(підпис)

(Шапоринська Н.М.)
(прізвище та ініціали)